

Складником вправ мають стати компетентнісно орієнтовані завдання, спрямовані на розвиток мотиваційної сфери учнів, їхніх ціннісних орієнтацій, усвідомленні важливості своєї діяльності для подальшого саморозвитку й самоосвіти та ін.

Інтерактивні методи навчання української мови

*Л. В. Галаєвська,
кандидат педагогічних наук,
науковий співробітник
відділу навчання української мови та літератури
Інституту педагогіки НАПН України*

Одним із важливих чинників активізації навчально-пізнавальної взаємодії між складними об'єктами пізнання та суб'єктами навчально-пізнавального процесу є інтерактивне навчання. Воно реалізується як організація вчителем за допомогою певної системи способів, прийомів, методів освітнього процесу, заснованого на суб'єкт-суб'єктних стосунках педагога й учня (паритетності); багатосторонній комунікації; конструюванні знань учнем; використанні зворотного зв'язку; постійній активності учня.

Інтерактивні методи навчання на уроках української мови – це способи міжособистісної взаємодії суб'єктів навчання в режимі вчитель – учень, учень – учитель, учень – учень, що забезпечують ефективну реалізацію мети й завдань уроку, мають значний комунікативний, соціокультурний і виховний потенціал. Можливості інтерактивних методів базуються на багатофункційності. У процесі реалізації інтерактивних методів навчання актуалізуємо їх провідні функції, до яких належать: мотиваційна, пізнавальна, комунікативна, емоційна, самореалізаційна, виховна.

Дослідники вбачають в інтерактивних методах значні можливості для самореалізації особистості кожного учня. Інтерактивна діяльність на уроках української мови припускає організацію й розвиток діалогового, полілогового спілкування, що веде до взаєморозуміння, взаємодії, до спільного вирішення проблем.

Аналіз літератури засвідчує, що автори, вивчаючи різні аспекти функціонування інтерактивних методів навчання, дають їм однаково позитивні характеристики. На основі узагальнення лінгводидактичних студій виокремлюємо провідні ознаки інтерактивних методів навчання української мови в компетентнісному виборі:

- інтерактивні методи є одним із основних інструментів навчання української мови на сучасному етапі;
- інтерактивні методи мають значні можливості для формування предметної і ключових компетентностей здобувачів освіти;
- ці методи стимулюють використання власного досвіду учнями під час виконання компетентнісно орієнтованих завдань.

Добір і застосування інтерактивних методів навчання дає змогу підвищити мотивацію здобувачів освіти до навчання, сприяє досягненню високого ступеня включення їх в освітній процес, активізує комунікативну домінують уроку.

НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ ЧИТАЦЬКОЇ ГРАМОТНОСТІ УЧНІВ 5–6 КЛАСІВ ГІМНАЗІЇ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Реєстраційний номер: 0121U100251

Роки виконання: 2021–2023 рр.

Назва пріоритетного напрямку: Повна загальна середня освіта.
Спеціалізована освіта.

Керівник наукового дослідження: Т. О. Яценко, доктор педагогічних наук, старший науковий співробітник, головний науковий співробітник відділу навчання української мови та літератури Інституту педагогіки НАПН України.

Найістотніші наукові результати проведеного дослідження (моделювально-експериментальний етап)

*Т. О. Яценко,
доктор педагогічних наук, доцент,
головний науковий співробітник
відділу навчання української мови та літератури
Інституту педагогіки НАПН України*

- *уперше розроблено та апробовано експериментальну методику формування читацької грамотності учнів 5-6 класів в процесі вивчення творів української літератури;*
- *реалізовано експериментальну методику в чинному підручнику «Українська література» для 5 класу закладів загальної середньої освіти (автори – Т. Яценко, В. Пахаренко, О. Слижук), що впроваджується в закладах загальної середньої освіти;*
- *з'ясовано за результатами апробації експериментальної методики (опитано 78 учителів-словесників із різних регіонів України), що навчальний матеріал і методичний апарат підручника «Українська література. 5 клас» є оптимальним - 94,9 % (74 опитаних), надлишковим - 5,1 % (4 респонденти) для досягнення освітніх результатів; зміст підручника представляє письменника/письменницю насамперед як особистість - 92,3 % (72 опитаних); зміст підручника представляє художній твір як естетичне явище – 100 % схвальних відповідей; зміст і структура підручника сприяє формуванню предметної (читацької) і ключових компетентностей учнів – 98,7 % (76 опитаних); підручник є цікавим, пізнавальним і доступним для сприйняття п'ятикласниками – 96,2 % (75 учителів);*